

UNIVERSITATEA "BABEȘ -BOLYAI" CLUJ-NAPOCA

FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI GESTIUNEA AFACERILOR

DEPARTAMENTUL DE ECONOMIE POLITICĂ

DOMENIUL DE DOCTORAT ECONOMIE ȘI AFACERI INTERNAȚIONALE

Rezumat Teză de doctorat

Politica de coeziune a Uniunii Europene. Studiu de caz Polonia.

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:

Prof.Univ.Dr. Mihaela LUȚAS

Student doctorand:

Cătălin Dumitru PETCU

CLUJ-NAPOCA

2015

Cuprins:

<i>Listă tabele și figuri:</i>	6
<i>Introducere</i>	10
<i>Capitol 1: Abordări conceptuale</i>	15
1.1 Coeziunea economică, socială și teritorială	15
1.2 Politica de coeziune	19
1.3 Analiză asupra necesității și importanței Politicii de coeziune.....	26
1.4 Principalele critici aduse Politicii de coeziune	35
1.5 Propuneri de creștere a eficienței implementării Politicii de coeziune.....	44
<i>Capitolul 2: Aderarea Poloniei la Uniunea Europeană</i>	47
2.1 Transformările administrativ-teritoriale ale Poloniei în perioada de pre-aderare.....	48
2.2 Principalele modificări legislative privind dezvoltarea unei politici de dezvoltare regională în Polonia	53
2.3. Schimbări instituționale pentru pregătirea Poloniei în vederea implementării Aquis-ului comunitar	58
2.4.Problemele regionale ale Poloniei	64
2.5. Situația economică a Poloniei comparativ cu a celorlalte noi state membre din Europa Centrală și de Est.....	66
<i>Capitolul III. Finanțarea Poloniei prin Politica de coeziune în perioada 2004-2013</i>	82
3.1. Perioada 2004-2006	82
3.2. Probleme ale implementării Politicii de coeziune în Polonia până în 2006	91
3.3 Principalele rezultate obținute de Politica de coeziune în Polonia pentru perioada 2004-2006	104
3.4. Aspecte ale implementării Politicii de coeziune în Polonia pentru perioada de programare 2007-2013.....	111
<i>Capitolul IV. Indicatori ai Politicii de coeziune în Polonia în perioada 2004-2013</i>	135
4.1. Indicatori privind Produsul intern brut.....	136
4.2 Indicatori privind rata șomajului și gradul de ocupare	141
4.3. Indicatori privind cheltuielile de cercetare-dezvoltare-inovare	147

4.4. Indicatori privind infrastructura de mediu și privind transporturile	151
4.5 Indicatori privind educația	157
4.6 Indicatori privind investițiile.....	161
4.7. Indicatori privind absorbția fondurilor comunitare de coeziune.....	165
4.8 Indicatori de analiză a situației regiunilor din Polonia	172
4.9. Lecții de urmat. Factorii care au contribuit la creșterea absorbției în cele două perioade de programare	178
<i>Concluzii</i>	185
<i>Referințe bibliografice</i> :.....	191
Anexe	214

Cuvinte cheie:

Uniunea Europeană, Coeziune, Dezvoltare regională, Politica de coeziune, Fondurile Structurale și de coeziune, Rată de absorbție, Polonia, alocare financiară, perioade de programare, principii de funcționare, documente strategic, implementare, finanțare nerambursabilă.

Introducere

Uniunea Europeană este una dintre cele mai prospere și mai competitive zone integrate din lume, atât din punct de vedere al nivelului de dezvoltare economică, cât și al potențialului de dezvoltare. Cu toate acestea, disparitățile privind prosperitatea și nivelul de bunăstare dintre statele membre și regiunile acestora reprezintă o slăbiciune structurală majoră.

Nu toate regiunile din Uniunea Europeană au aceleași condiții. Există deosebiri economice, sociale, istorice, geografice, culturale, politice, în consecință regiunile nu pot concura de pe aceleași poziții, fapt care poate da naștere unor disparități noi sau poate duce la creșterea disparităților deja existente între regiunile Uniunii Europene.

De-a lungul istoriei integrării europene postbelice s-a acordat tot mai multă importanță coeziunii. Însă, pe măsură ce Uniunea se extindea, realizarea coeziunii economice și sociale a devenit mai dificilă, deoarece structura supranațională a devenit tot mai eterogenă.

Politica de coeziune a fost realizată pentru a contribui la omogenizarea spațiului european din perspective socio-economice, însă implementarea ei s-a dovedit a fi una complexă. Din această cauză coeziunea ca și politică a Uniunii Europene este într-o continuă transformare și se caută metode pentru a spori în eficiență astfel încât rezultatele să fie mai numeroase și să aibă un impact considerabil asupra dezvoltării regiunilor statelor membre.

Teza de doctorat intitulată ” *Politica de coeziune a Uniunii Europene. Studiu de caz Polonia.*” - își propune analizarea importanței și necesității Politicii de coeziune. Această analiză va surprinde pe de o parte rolul Politicii de coeziune la nivel comunitar iar pe de altă parte impactul pozitiv asupra dezvoltării Poloniei. Studiul de caz dedicat Poloniei va releva modul de implementare și absorbția sprijinului financiar oferit de Politica de coeziune Poloniei.

Obiectivul general al cercetării este realizarea unei analize complexe a Politicii de coeziune care să evidențieze rezultatele acesteia și să demonstreze importanța și necesitatea acestei politici pentru Uniunea Europeană și pentru regiunile sale.

În vederea creșterii eficienței cercetării precum și a îndeplinirii obiectivului general asumat, am urmărit și atingerea unor **obiective specifice**:

- *reliefaea evoluției coeziunii și a rolului Politicii de coeziune în creșterea economică a Uniunii Europene;*
- *analiza situației Poloniei înainte și după integrarea în Uniunea Europeană din perspectiva disparităților regionale și a modului de diminuare a acestora;*

- *analizarea principalelor probleme de implementare în Polonia a Politicii de coeziune;*
- *evidențierea cantitativă a rezultatelor implementării Politicii de coeziune în Polonia;*
- *relevarea impactului acestei politici în Polonia.*

Motivația alegerii acestei teme de doctorat a constituit-o în primul rând încercarea de a identifica bune practici pentru o implementare mai eficientă a Politicii de coeziune. Am dorit să supun analizei un subiect de actualitate, un subiect controversat și cu implicații practice. Politica de coeziune a Uniunii Europene este o una complexă, cu numeroase elemente de noutate, care, în mod direct sau indirect afectează viața tuturor cetățenilor din statele comunitare. Ideea de la care am pornit a fost în primul rând de a înțelege mai bine această politică europeană iar mai apoi mi am propus să justific existența și importanța Politicii de coeziune pentru regiunile și statele membre. Polonia reprezintă unul din modelele de absorbție ale finanțărilor nerambursabile de la Uniunea Europeană și în contextul dificultăților legate de rata de absorbție din România, am considerat că ar fi necesară abordarea modelului Poloniei și identificarea de posibile lecții de urmat.

Elaborarea tezei de doctorat pe tema de cercetare pe care am propus-o presupune utilizarea principalelor **metode de cercetare**, specifice domeniului științelor economice și nu numai. Astfel, printre principalele metode de cercetare științifice pe care le vom utiliza în vederea elaborării lucrării, menționez: **metoda comparației** a fost folosită mai ales pentru a evidenția diferențele între situația socio economică a regiunilor și a statelor din Europa Centrală și de Est care au aderat la Uniunea Europeană începând cu 2004 dar și la prezentarea situației regiunilor din Polonia, **metoda istorică**- a fost folosită pentru a surprinde evoluția Politicii de coeziune, **metoda descriptivă**- a fost utilizată la prezentarea perioadelor de programare ale Politicii de coeziune în Polonia. Cu ajutorul metodelor **deducției și inducției** a fost posibilă argumentarea necesității politicii, precum și a rolului pozitiv avut de aceasta în Polonia. Pornind de la exemple concrete, de la rezultate, am putut să extrapolez argumente în favoarea Politicii de coeziune. De asemenea pe baza unor informații generale legate de diferite rezultate la nivelul Poloniei sau al Uniunii Europene prin metoda deductivă am adus argumente pentru justificarea Politicii de coeziune. Metoda **analizei** am utilizat-o pe parcursul tezei de doctorat când am examinat diverse aspecte ale coeziunii ca politică a UE, respectiv a implementării acestei politici într-un stat membru-Polonia.

Datorită faptului că subiectul abordat este unul complex care se derulează în timp real apar **limite ale cercetării**. Unele informații despre Politica de coeziune nu sunt disponibile pentru că nu au fost încă centralizate, cum este cazul rezultatelor aferente perioadei de programare 2007-2013, alte informații nu sunt disponibile sau sunt dificil de accesat. Pentru a înlătura o parte din aceste bariere am luat legătura atât cu reprezentanții ai Comisiei și ai DG Regio cât și cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării din Polonia. Ca urmare a acestei corespondențe am reușit să integrez în teză date puțin accesibile. O altă limitare se datorează faimei și popularității acestei politici despre care, după 2007, a început să se scrie din ce în ce mai mult, fiind aproape imposibil de cuprins toată literatura de specialitate, precum și toate documentele oficiale care abordează diferite problematice ale Politicii de coeziune. Perfecționarea monitorizării și a evaluării modului de implementare a acestei politici precum și a rezultatelor sale determină apariția constantă de noi date și informații importante pentru analiza Politicii de coeziune, fapt care limitează însă obiectivitatea cercetărilor asupra acestei politici.

Structura tezei de doctorat poate fi împărțită în două secțiuni principale.

Prima secțiune este dedicată Politicii de coeziune a Uniunii Europene iar cea de a doua a tratează implementarea acesteia în Polonia.

Pe parcursul acestor secțiuni vom încerca să răspundem la câteva întrebări de actualitate în ceea ce privește Politica de coeziune precum: *Ce reprezintă Politica de coeziune? Este necesară această politică? Ce rezultate are Politica de coeziune? Cum a reușit Polonia rate de absorbție atât de ridicate? Este Polonia un model al absorbției sprijinului financiar prin Politica de coeziune?*

Stadiul actual al cunoașterii în domeniu pe plan național și internațional

Atenția acordată analizării diverselor aspecte ale Politicii de coeziune a sporit după anul 2000 o dată cu trecerea la perioadele de programare de 7 ani și mai ales în contextul eforturilor depuse în vederea eficientizării acestei politici și a extinderii Uniunii Europene spre Est.

În ceea ce privește literatura internațională privind coeziunea există două curente: unul care însoțește rapoartele de coeziune și punctul de vedere la Comisie subliniind efectele benefice ale acestei politici și un alt curent care critică Politica de coeziune și se îndoiește de eficiența sa.

Printre autorii care aduc argumente în favoarea Politicii de coeziune se numără: Iain Begg, Dirk Ahner, fost director general la DG Regio, David Allen, John Bachtler, Grzegorz Gorzelak, Claire Dheret, etc.

Literatura de specialitate internațională aduce însă și numeroși autori critici la adresa politicii de coeziune precum Boldrin, Canova, Midelfart, Overman, Tarschys, Sapir etc. Aceștia susțin că disparitățile s-au menținut și chiar au crescut, considerând modelele macroeconomice inexacte.

Numeroase informații se găsesc pe portalul UE- ec.europa.eu. Politica de transparență și dorința de informare și de conștientizare a Comisiei determină existența a foarte multe informații și date pe paginile oficiale ale Comisiei sau ale Direcțiilor, chiar dacă modul cum este structurată această informație ar putea fi îmbunătățit.

Rapoartele de coeziune vor constitui baza de plecare în analiza performanțelor politicii de coeziune. Acestea sunt punctul de vedere oficial al comisiei pe care se fundamentează cererea privind alocările financiare de la bugetul UE către politica de coeziune. De asemenea de aici se pornesc direcțiile de reformă dar și criticile aduse politicii de coeziune.

În ceea ce privește literatura națională, subiectul politicii de coeziune a devenit de interes în apropierea integrării în Uniunea Europeană. Politica de coeziune devenind o temă de actualitate mai ales după aderare când și România devine beneficiar al acestei politici.

Cele mai multe studii și analize au fost realizate de specialiști precum: Gabriela Carmen Pascariu, Luminița Constantin, Gabriela Drăgan, Ionica Delia, Pascariu Gabriel, Bal Ana, Lutas Mihaela, Jora Octavian, Topan Vladimir. Un rol important în literatura națională privind coeziunea și aspectele sale o au studiile Institutului European din România.

Prezentare sintetică a capitolelor tezei de doctorat.

Capitolul întâi numit „*Abordări conceptuale*” își propune să aducă argumente pentru demonstrarea ipotezei privind necesitatea și rezultatele Politicii de coeziune a Uniunii Europene. Pe parcursul acestei capitole au fost prezentate numeroase dovezi în favoarea Politicii de coeziune dar au fost analizate și principalele critici la adresa acestei politici.

Coeziunea este un concept introdus în politicile europene fără o definiție precisă. Primul raport dedicat implementării Politicii de coeziune din 1996 a oferit cea mai explicită versiune a Uniunii Europene în ceea ce privește definirea acestei concept. În acest raport conceptul de coeziune este legat de modelele de societate din statele membre. Se pune accent pe valorile solidarității interne și a sprijinului reciproc cu scopul de a asigura pentru toți cetățenii oportunități egale și accesul la servicii de interes general și protecție.

Consolidarea coeziunii economice și sociale prin reducerea disparităților dintre regiuni este un obiectiv important al Uniunii Europene. Actul Unic European este cel care în Titlul V introduce conceptul de coeziune economică și socială în tratatele europene. Tratatul de la Maastricht a recunoscut și oficializat însemnătatea și importanța coeziunii pentru Comunitățile Europene. Pentru atingerea coeziunii nu a fost suficient numai stabilirea acesteia ca obiectiv orizontal, ci și elaborarea unei politici care să pună în practică acest obiectiv.

Datorită faptului că Uniunea Europeană se caracterizează printr-o diversitate teritorială ridicată, Tratatul de la Lisabona a introdus o a treia dimensiune a coeziunii, cea teritorială. Conform Comisiei Europene, obiectivul coeziunii teritoriale este acela de a garanta că cetățenii Uniunii Europene sunt în măsură să valorifice la maximum potențialul zonelor în care locuiesc.

Comisia sintetizează conceptul de coeziune economică, socială și teritorială asociindu-l cu reducerea decalajelor între regiuni și cu crearea unui spațiu economic atractiv atât pentru investiții cât și pentru locuit.

Viziunea politică din care a apărut Politica de coeziune se baza pe convingerea că nici o comunitate nu se poate menține ea însăși și nici nu poate avea un sens pentru oamenii care îi aparțin atât timp cât unii au standarde de viață foarte mici și au motive de a se îndoii de voința comună de a ajuta fiecare stat membru în a îmbunătăți condițiile de viață ale cetățenilor săi. În consecință, s-a ajuns la consensul că o Comunitate puternică și sustenabilă are nevoie atât de politici care îmbunătățesc funcționarea pieței interne cât și de politici care, aplicate, permit ca toată lumea să beneficieze de pe urma integrării europene.

Deși este una din principalele politici și beneficiază de cele mai consistente alocări financiare alături de Politica Agricolă, Politica de coeziune nu are încă o definiție clară și

unanim acceptată. Definirea acesteia este una destul de complicat de realizat datorită complexității coeziunii și al modului de implementare al acestei politici, din această cauză Politica de coeziune cunoaște mai multe definiții date atât în literatura de specialitate cât și în documentele oficiale ale Uniunii Europene.

Analizând definițiile din literatura de specialitate și din documentele oficiale corelate cu misiunea și cadrul de implementare al acestei politici unice consider că o definiție potrivită a conceptului de Politică de coeziune ar fi că această politica este una complexă, cu țeluri ambițioase, care este implementată în parteneriat între regiunile și statele membre pe de o parte și instituțiile de la nivelul european pe de altă parte, o politică care are două dimensiuni importante cea economică care vizează promovarea și sprijinirea competitivității regiunilor și a Uniunii Europene ca și actor global și una socială care ține de solidaritatea europeană și care se referă la reducerea decalajelor dintre regiunile Uniunii Europene și la dezvoltarea armonioasă, echilibrată și de durată a Uniunii și a regiunilor sale.

Politica de coeziune a cunoscut numeroase modificări de-a lungul perioadelor de programare însă două caracteristici importante au fost relativ constante și anume sistemul de finanțare precum și principiile cheie.

Încă de la început Politica de coeziune a fost supusă presiunii legate de legitimitate dar și pentru a justifica sumele din ce în ce mai consistente alocate bugetului acesteia.

Politica de coeziune este una dintre cele mai controversate politici europene. Disputele legate de aceasta merg pe două direcții. Una este legată de existența și necesitatea ei, iar cealaltă, deși îi recunoaște necesitatea, este legată de implementare și de eficiența acesteia. O provocare suplimentară se datorează și contextului global unde modificările climatice, criza economică și provocările globalizării pun presiune pe Uniunea Europeană, accentuând nevoia de rezultate obținute într-un mod cât mai eficient.

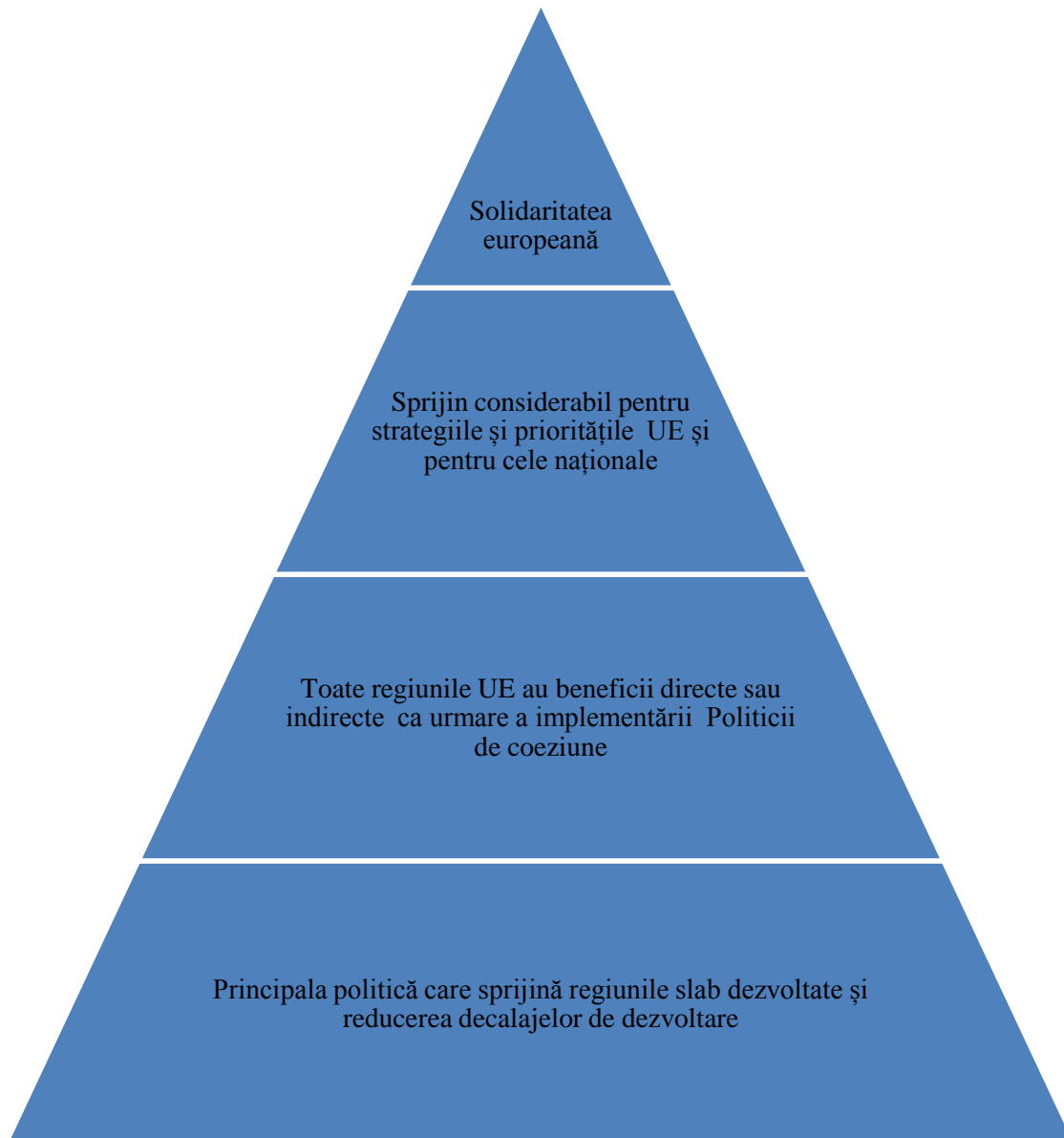
Politica de coeziune este o politică perfectibilă, care este îmbunătățită constant atât prin eforturile de la nivel comunitar cât și de la nivel național și regional. Cât timp vor exista disparități semnificative în Uniune, consider că pe de o parte Politica de coeziune va fi necesară iar pe de altă parte acest aspect al existenței decalajelor de dezvoltare sau de bunăstare reprezintă cea mai mare și mai întemeiată critică la adresa Politicii de coeziune, cu o rezervă fundamentală Politica de coeziune nu trebuie să fie singura responsabilă de reducerea decalajelor regionale, iar rezultatele sale trebuie întotdeauna analizate ținând cont de numeroși factori.

Analizând criticile și rezultatele, precum și opiniile și argumentele mai multor specialiști în politici europene precum și a unor oficiali ai instituțiilor comunitare, consider că

această politică este fără îndoială necesară și importantă pentru regiunile europene mai ales pentru cele slab dezvoltate.

Cred că justificarea acestei politici trebuie bazată pe rezultatele obținute. Acestea arată pe de o parte că Politica de coeziune este necesară deoarece produce efecte importante dar pe de altă parte rezultatele pot indica și direcții de perfecționare a acestei politici.

Am realizat o sinteză a principalelor argumente în favoarea acestei politici, reprezentate în figura de mai jos.

Rezultatele reprezintă axul central al justificării și demonstrării importanței Politicii de coeziune. Acestea trebuie însă corelate și cu alte argumente precum nevoia existenței unei politici care să atenueze din efectele negative ale integrării, trebuie întărite legăturile între regiunile bogate și cele rămase în urmă și o maximizare a efectelor de spillover de-a lungul granițelor, este nevoie de o politică europeană care să aibă atât un caracter economic reprezentat mai ales de sprijinul financiar cât și un caracter social reflectat în special de diferitele măsuri adresatei resursei umane.

Pe baza literaturii consultate dar mai ales analizând cadrul de funcționare precum și modul de lucru al Politicii de coeziune am formulat câteva propuneri de îmbunătățire a acestei politici spre exemplu Propunerea 1: Politica de coeziune ar trebui să se concentreze asupra unui număr redus de obiective strategice și de teme prioritare. Consider că în concordanță cu rolul și cu țelurile acestei politici ar trebui să existe două obiective strategice: un obiectiv care să cuprindă regiunile ce au un PIB/capita de sub 80% din media comunitară astfel în acest obiectiv să cuprindă regiunile slab dezvoltate precum și regiunile de tranziție, acest obiectiv ar avea o alocare de până la 75% din bugetul Politicii de coeziune și un al doilea obiectiv care să sprijine regiunile dezvoltate care au un PIB de peste 80%. Temele prioritare ar trebui să se concentreze pe nevoile regiunilor în funcție de cele două obiective strategice. Pentru regiunile slab dezvoltate temele prioritare ar trebui să vizeze cu precădere capitalul uman și apoi infrastructura (transport, mediu, socială etc.) și sprijin pentru IMM-uri. Pentru regiunile mai avansate fondurile ar trebui să sprijine cu precădere cercetarea, dezvoltarea, inovarea și infrastructura tehnologică. Prin mecanismele de spillover aceste câștiguri din regiunile mai dezvoltate vor fi transferate și în regiunile mai puțin dezvoltate dar numai dacă aici vor exista condiții de bază suficiente pentru a se realiza aceste transferuri.

Al doilea capitol „*Aderarea Poloniei la Uniunea Europeană*”, începe cu analiza situației Poloniei înainte de aderare. Am surprins principalele reforme realizate în Polonia în perioada 1990-2003, în vederea pregătirii pentru integrarea în Uniunea Europeană.

Polonia era cel mai mare stat care a aderat în 2004 atât în ceea ce privește suprafața, cât și populația. Structura economică, populația numeroasă, suprafața considerabilă, poziția la granița Uniunii, dar și vecinătatea cu un stat dezvoltat economic precum Germania, au reprezentat o serie de factori care particularizau cazul Poloniei în ceea ce privește integrarea, dar și implementarea Politicii de coeziune. Polonia a avut în cele două perioade de programare analizate, 2000-2006 și 2007-2013, cele mai mari alocări financiare dintre noile state membre, iar în perioada 2007-2013 a avut cea mai mare alocare financiară prin Politica de Coeziune din istoria acestei politici

După căderea comunismului au avut loc numeroase reforme cu scopul de a moderniza economia și de a ajusta structurile administrative și instituționale la necesitățile unei economii moderne și competitive care să facă față provocărilor pieței europene și mondiale. În plus creșterea disparităților regionale a determinat autoritățile centrale să ia măsuri pentru a realiza și dezvolta o politică de dezvoltare regională care să sprijine reducerea decalajelor interregionale și să ajute la creșterea și dezvoltarea social-economică a regiunilor.

Consider că reforma administrativ-teritorială a reprezentat cel mai semnificativ progres realizat în direcția constituirii unei politici de dezvoltare regională la nivelul Poloniei, în perioada de preaderare.

Trebuie reținut faptul că principiile Politicii de coeziune sunt inovatoare, moderne și cel puțin îndrăznețe pentru a fi implementate în noile state membre din Europa Centrală și de Est, deoarece aceste societăți au obiceiuri, tradiții, reglementări economice, sociale, culturale, politice etc. diferite față de statele din Europa de Vest. Din această cauză este uneori dificil să fie implementate. Cred totuși principiile guvernante în Uniunea Europeană fac parte din conduită adecvată a unor societăți moderne și echilibrate și cu siguranță au o contribuție majoră la schimbările și modernizarea societății și a economiei Poloniei, dar și a altor state nou membre ale Uniunii.

Atât la nivelul administrațiilor și al instituțiilor publice, cât și la nivel legislativ Polonia nu a fost pregătită în momentul aderării pentru a implementa eficient politicile comunitare și pentru a absorbi complet și corect sprijinul financiar acordat de Uniunea Europeană. În acest sens la nivelul Poloniei după integrare, a existat o evoluție atât la nivelul instituțiilor, cât și al societății civile, iar unul din catalizatorii acestei evoluții a reprezentat-o Politica de coeziune.

Orientarea către piață a economiei Poloniei inițiată după 1990 nu numai că a menținut disparitățile regionale existente, dar a deschis calea spre alți factori generatori de noi inegalități. Astfel, a avut loc o creștere a polarizării sistemului regional, în mod special de-a lungul a două dimensiuni: regiunile estice slab dezvoltate versus regiunile vestice cu baze economice mai avansate și rural versus urban, cu cele mai mari discrepanțe între zonele rurale față de zonele metropolitane.

Cele mai sărace regiuni din Polonia sunt de altfel printre cele mai sărace regiuni din UE- 25, având un PIB/cap de locuitor între 31-35% din media comunitară. Notabil este faptul că aceste regiuni sunt mai sărace și decât cele mai sărace regiuni ale Portugaliei, Spaniei sau Greciei la momentul aderării în Uniune.

Situația Poloniei și a regiunilor sale s-a îmbunătățit după aderarea la Uniunea Europeană. Dacă înainte de aderarea din 2004 Polonia se situa la nivelul Europei Centrale și de Est printre statele cele mai puțin dezvoltate. Însă, după aderare atât sprijinul financiar comunitar, cât și măsurile și eforturile la nivel național au contribuit la o îmbunătățire semnificativă a situației Poloniei comparativ atât cu media comunitară cât și cu a statelor mai dezvoltate din regiune. Progresul înregistrat de Polonia nu a fost însă unul unitar și la nivelul regiunilor sale. Toate regiunile au converș spre media comunitară, însă în ritmuri diferite fapt care a accentuat diferențele interregionale deja existente.

Capitolul al treilea „*Finanțarea Poloniei prin Politica de coeziune în perioada 2004-2013*” a analizat modul de gestionare și implementare al Politicii de coeziune în Polonia în cele două perioade de programare analizate (2000-2006, 2007-2013) precum și cele mai importante rezultate.

O dată cu aderarea Polonia a devenit eligibilă pentru a primi asistență financiară comunitară. Cea mai consistentă parte a sprijinului financiar de la Uniunea Europeană au reprezentat-o finanțările nerambursabile prin Politica de coeziune.

În primii ani ca stat membru Polonia s-a concentrat pe fructificarea avantajelor oferite de integrarea europeană încercând să limiteze costurile rezultate din accedere și a depus eforturi de adaptare la statutul de nou stat membru. Prioritate a fost acordată folosirii integrale a asistenței financiare prin Politica de coeziune, abordare susținută și de credința că Polonia poate să reducă declajele față de statele dezvoltate economic și social cu ajutorul finanțărilor venite de la Uniunea Europeană.

Cele mai importante probleme în implementarea Politicii de coeziune au fost legate de sistemul administrativ, precum și de funcționarea deficitară a instituțiilor centrale sau regionale responsabile de managementul absorbției finanțărilor comunitare nerambursabile.

Problemele întâmpinate de Polonia în această primă perioadă de programare nu sunt unele neobișnuite sau nemaîntâlnite. Fiecare țară întâmpină dificultăți când începe să folosească pentru prima dată asistență financiară comunitară. Chiar dacă a beneficiat de o perioadă de aproximativ 5 ani ca să se obișnuiască cu cerințele și cu aspectele legate de implementarea politicilor și a legislației comune, Polonia nu a fost pregătită de la început pentru implementarea adecvată a Politicii de coeziune dar a reușit să învețe pe parcurs, a luat măsuri și rezultatele au început să se vadă spre sfârșitul primei perioade de programare.

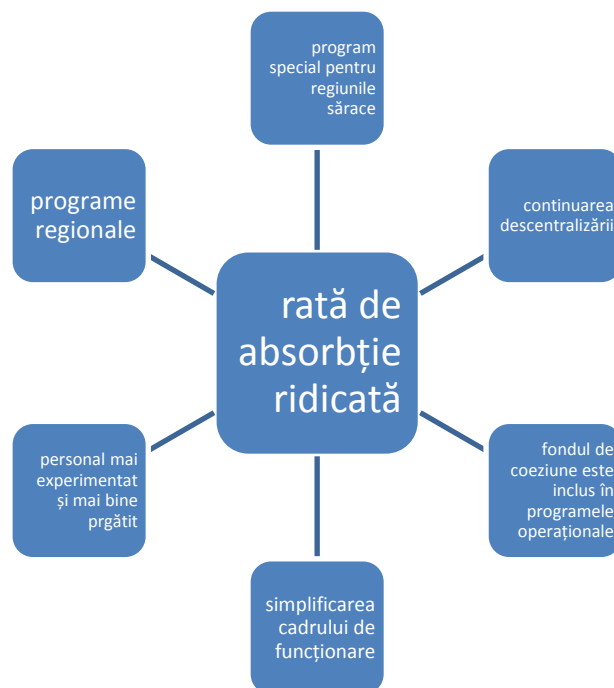
Faptul că Polonia a reușit să se adapteze și să își ajusteze legislația și administrația pentru a reuși utilizarea asistenței financiare nerambursabile este demonstrat de faptul că la sfârșitul perioadei de implementare, în 2010, Polonia avea o rată a absorbției de aproximativ 98,5%, după ce la începutul anului 2006 plătiase către beneficiari numai 11% din suma alocată.

Implementarea proiectelor cofinanțate de Politica de coeziune de către diverși beneficiari a determinat obținerea de rezultate notabile în toate domeniile majore de investiții.

În perioada de programare 2007-2013 Poloniei i-au fost alocate aproximativ 67.3 miliarde de euro reprezentând aproximativ 20% din bugetul total al Politicii de coeziune. Polonia a primit cea mai consistentă alocare financiară pentru un stat membru în cadrul unei perioade de programare din istoria politicilor comunitare. Deși a avut o alocare

semnificativă totuși Polonia a reușit să absoarbă până la sfârșitul anului 2014 aproximativ 85,3% din suma alocată și are capacitatea de a absorbi întregul pachet financiar până la sfârșitul perioadei de implementare.

Pentru a reuși să absoarbă sumele consistente ale pachetului financiar, dar și pentru a îmbunătăți implementarea Politicii de coeziune și a obține rezultate mai bune, autoritățile din Polonia au realizat modificări semnificative ale cadrului de implementare al acestei politici pentru perioada 2007-2013. Cele mai importante modificări sunt sintetizate în graficul de mai jos.

Concentrarea pe cheltuirea finanțării din Fondurile Structurale și de coeziune fără o viziune clară și fără atingerea unor obiective bine definite în raport cu nevoile reale ale regiunilor și lipsa unor strategii de dezvoltare pentru regiunile mai puțin dezvoltate bine conturate și care să ia măsuri de îndepărtare a obstacolelor din calea dezvoltării economice a regiunilor, a avut drept consecință o creștere a decalajelor interregionale.

În concordanță cu analizele și studiile realizate pentru perioada de programare 2007-2013 consider că problemele de implementare ale Politicii de coeziune în Polonia se pot împărți în două mari categorii: probleme legate de absorbția suportului financiar prin Politică de coeziune și probleme legate de modul și rezultatele implementării acestei politici.

Capitolul patru “ *Indicatori ai Politicii de coeziune în Polonia în perioada 2004-2013* ” este dedicat analizării principalelor rezultate și al impactului aplicării Politicii de coeziune în Polonia în perioada 2004-2013 prin utilizarea unui set de indicatori socio-economici.

Am considerat mai potrivit pentru analizarea impactului Politicii de coeziune în Polonia să fie urmărit un set de indicatori și să fie realizate corelații între dinamica acestor indicatori, rezultatele și sprijinul financiar acordat Poloniei de către această politică prin instrumentele sale financiare. Evoluția și dinamica anumitor indicatori ne pot arăta modul cum a influențat Politica de coeziune dezvoltarea Poloniei sau a anumitor regiuni din acest stat.

În ceea ce privește rezultatele și impactul Politicii de coeziune majoritatea cercetărilor realizate atât la nivelul instituțiilor Uniunii Europene cât și al autorităților din Polonia le consideră pozitive.

Rezultatele mai multor simulări realizate de către Comisie evidențiază faptul că numeroase din beneficiile estimate ca urmare a cheltuielilor în cadrul Politicii de coeziune durează mai mulți ani ca urmare a consolidării competitivității economiilor care primesc sprijin și continuă și după ce programele de investiții s-au finalizat.

Uniunea Europeană prin intermediul Politicii de coeziune a făcut posibil accesul la fonduri consistente pe care Polonia le-a folosit pentru a își moderniza economia și pentru a își dezvolta resursa umană. Aceste fonduri au sporit competitivitatea Poloniei pe piețele internaționale, fapt care are o semnificație excepțională din ambele perspective europene și globale.

Proiectele cofinanțate de către Politica de coeziune în perioadele de programare 2000-2006 și 2007-2013 au obținut rezultate importante pentru dezvoltarea și modernizarea Poloniei demonstrând impactul pozitiv al acestei politici pentru statele și regiunile pe care le sprijină.

Polonia s-a confruntat cu numeroase probleme în implementarea Politicii de coeziune atât în perioada 2004-2006, cât și în perioada de programare 2007-2013. Cu toate acestea, Polonia a reușit să depășească majoritatea dificultăților și să absoarbă aproape în totalitate finanțările puse la dispoziție de această politică. Pentru a reuși obținerea unor rate ridicate de absorbție a fost necesar să se pună în aplicare numeroase măsuri și reforme.

Pentru a eficientiza implementarea Politicii de coeziune dar mai ales pentru a crește absorbția, Polonia a luat numeroase măsuri, mai ales că o rată ridicată a absorbției era considerată esențială pentru a demonstra buna integrare a Poloniei dar era privită în același

timp ca cel mai rapid mijloc pentru a reduce semnificativ într-un timp scurt decalajele regiunilor din Polonia față de statele membre dezvoltate din Uniune.

Datorită faptului că Polonia a reușit o rată de absorbție excepțională în ambele perioade de programare, consider că schimbările făcute de Polonia pot fi considerate lecții de urmat pentru alte state membre care doresc o rată de absorbție ridicată. Desigur nu există o rețetă general valabilă a succesului absorbției finanțărilor Politicii de coeziune, dar cu siguranță există lecții de bună practică pe care Polonia le oferă. Sub acest aspect al ratei ridicate de absorbție, Polonia poate constitui un model de urmat pentru statele membre cu o absorbție scăzută.

Concluzii

Prezenta lucrare are în centru problematica coeziunii în Uniunea Europeană. O parte a lucrării tratează problematica coeziunii ca și Politică a Uniunii Europene iar studiul de caz a fost dedicat implementării în Polonia a acestei politici europene.

Constituirea Comunităților Europene în 1957 a reprezentat un pas fundamental în direcția asigurării păcii și a bunăstării cetățenilor europeni. Tratatul de la Roma preciza dorința și viziunea ca aceste Comunități să se dezvolte armonios și echilibrat și să depună eforturi pentru reducerea decalajelor între regiunile statelor membre. Această viziune, idee stă la baza conceptului de coeziune. Actul Unic European din 1986 a introdus în mod oficial conceptul de coeziune economică și socială. Extinderea iberică din 1986 corelată cu conceptualizarea coeziunii vor determina în perioada 1987-1989 realizarea unei reforme profunde a politicii de dezvoltare regionale. Consecința acestei reforme este apariția Politicii de coeziune la nivel comunitar. O altă etapă esențială în evoluția coeziunii și a politicii dedicate acesteia o reprezintă Tratatul de la Maastricht. Acesta fundamentează coeziunea în Uniunea Europeană, atât ca obiectiv orizontal ce trebuie inclus în toate politicile comunitare dar și ca Politică de coeziune. Aceasta devine principalul instrument al Uniunii Europene pentru atingerea Obiectivului de Coeziune Economică, Socială și Teritorială.

Datorită complexității, modului de implementare diferit, a problemelor abordate precum și datorită unor obiective și țeluri ambițioase, Politica de coeziune nu are o definiție clară, concretă și unanimă. Atât în literatura de specialitate cât și în documentele și informațiile oficiale există numeroase definiții care abordează diferite aspecte ale Politicii de Coeziune. Pe baza literaturii studiate am încercat să formulez o definiție adecvată și cât mai completă a Politicii de coeziune.

Așteptările ridicate precum și problemele de implementare au dat naștere la critici la adresa acestei politici. În general argumentele împotriva Politicii de coeziune au mers pe două direcții, fie a fost criticată existența și necesitatea politicii fie au fost criticate rezultatele, eficiența și modul de implementare al acestei politici.

Politica de coeziune a cunoscut o evoluție pe parcursul perioadelor de programare, timp în care au avut loc reforme și transformări care să o sprijine pentru a se adapta atât nevoilor regiunilor existente cât și procesului de extindere. În același timp reformele trebuiau să contribuie la eficientizarea acestei politici și la obținerea de rezultate mai numeroase și cu un impact ridicat asupra dezvoltării regiunilor.

Proiectele implementate prin Politica de coeziune au produs de-a lungul perioadelor de programare numeroase rezultate. Acestea au contribuit la îmbunătățirea situației socio-economice a regiunilor care au beneficiat de sprijinul acestei politici. Cele mai importante efecte au fost obținute în domeniile infrastructură, mediu și resursă umană, dar nu numai.

Atât rezultatele cât și alte beneficii indirecte care se răsfrâng asupra tuturor regiunilor Uniunii Europene constituie argumente incontestabile care demonstrează importanța și necesitatea Politicii de coeziune. Consider că această politică are un rol esențial în dezvoltarea regiunilor și a statelor membre, în asigurarea competitivității acestora, contribuie la procesul de europeanizare și de adâncire a integrării europene, participă în mod activ la menținerea păcii și a stabilității europene. Rolul pozitiv al acestei politici pentru regiunile și pentru Uniunea Europeană ca întreg consider că este considerabil. Dar analizând modul de implementare, documentele oficiale precum și literatura de specialitate consider că eficiența Politicii de coeziune poate fi îmbunătățită astfel încât impactul asupra dezvoltării regionale să crească iar obiectivul coeziunii să fie mai aproape de realizat.

Polonia este unul din fostele state comuniste, situat în Europa Centrală, care a devenit membru al Uniunii Europene în 2004. Acest fapt pe de o parte a impus realizarea de reforme și adaptare la cerințele comunitare dar pe de altă parte integrarea a deschis Poloniei oportunități importante pentru dezvoltare.

După căderea comunismului, Polonia a început tranziția spre economia de piață și spre democrație. Acest lucru a fost posibil prin numeroase reforme destinate să schimbe și să modernizeze vechile structuri economice, sociale sau administrative. Un impuls puternic în direcția modernizării l-a avut dorința și necesitatea Poloniei de integrare în Uniunea Europeană.

În 2004 Polonia devine membru al Uniunii Europene, alături de alte 9 state europene. Situația economică la momentul aderării plasa Polonia printre statele membre cu cele mai scăzute nivele de dezvoltare. Aderarea a adus Poloniei atât obligații cât și beneficii. Cele mai importante beneficii au fost cele reprezentate de posibilitatea accesării finanțării nerambursabile.

În primii ani după aderare Polonia a întâmpinat dificultăți semnificative în absorbția alocării financiare astfel la începutul anului 2006 absorbția era scăzută. Cele mai multe probleme au rezultate din lipsa de experiență în implementarea politicilor europene în calitate de stat membru, de centralism, birocrație, administrație greoaie și ineficientă, structuri instituționale învechite, lipsa unui personal bine pregătit, incapacitatea de a asigura cofinanțarea sau cadru de funcționare neadecvat, incomplet sau suprareglementat al

implementării Politicii de coeziune. Dar autoritățile de gestiune și management au adaptat constant cadrul de implementare și au luat măsuri hotărâte și consecvente de îmbunătățire a sistemului de distribuire al suportului financiar prin Politica de coeziune. Ca urmare rata absorbției a început să crească semnificativ din 2006 și Polonia a reușit să absoarbă 98,5% din finanțarea pentru perioada de programare 2000-2006.

Alocările financiare pentru proiectele cofinanțate de către Politica de coeziune în cele două perioade de programare analizate în Polonia a fost de peste 100 miliarde euro. Rezultatele proiectelor cofinanțate de către această politică au contribuit la modernizarea economiei și la reducerea decalajelor de dezvoltare între Polonia și statele mai dezvoltate din Uniunea Europeană. Pentru a demonstra rolul pozitiv al Politicii de coeziune în Polonia am realizat o sinteză a principalelor rezultate obținute de proiectele implementate cu sprijinul acestei politici precum și o analiză a unor grupe de indicatori economici și sociali care au arătat impactul Politicii de coeziune asupra economiei Poloniei. Atât la nivel național cât și la nivel regional Polonia a redus din decalajele de dezvoltare față de statele mai dezvoltate din Uniunea Europeană. Progresul însă s-a făcut diferențiat generând pe de o parte convergență cu media europeană dar și divergență între regiunile din Polonia.

Situația Poloniei, comparativ cu a celorlalte state din Europa Centrală și de Est aderate la Uniunea Europeană, s-a îmbunătățit semnificativ, un rol important în acest sens l-a avut și Politica de Coeziune.

Impactul acestei politici asupra dezvoltării Poloniei s-a manifestat în două moduri principale. Pe de o parte sumele consistente de finanțare care au completat sau uneori au suplinit finanțările naționale iar pe de altă parte sunt rezultatele proiectelor cofinanțate de către Politica de coeziune. Aceste rezultate au contribuit fie în mod direct la dezvoltarea economiei Poloniei prin desfășurarea anumitor activități, prin propunerea și atingerea anumitor indicatori, obiective și absorbția de surse de finanțare dar și în mod indirect prin angrenarea și mobilizarea de resurse adiționale derulării proiectelor sau prin efectele care continuă și după finalizarea proiectelor.

Polonia a reușit rate de absorbție excepționale în ambele perioade de programare. Am considerat că factorul care a contribuit fundamental la succesul absorbției a fost reprezentat în special de hotărârea și consecvența autorităților din Polonia de a absorbi cât mai mult din alocarea financiară precum și de interesul ridicat pentru finanțări nerambursabile atât din rândul beneficiarilor publici cât și privați. Suportul financiar a fost văzut ca o componentă de bază pentru modernizarea economiei Poloniei și pentru reducerea decalajelor față de statele mai dezvoltate din Uniunea Europeană.

Datorită modului în care Polonia a reușit să rezolve problemele care îngreunau accesarea alocațiilor financiare prin Politica de coeziune precum și a obținerii unor rate de absorbție apreciable consider că acestea reprezintă argumente pentru a aprecia Polonia drept un exemplu de bune practici, un model în ceea ce privește absorbția finanțărilor nerambursabile.

O abordare corespunzătoare a implementării Politicii de coeziune trebuie să aibă în centru impactul și rezultatele proiectelor cofinanțate, astfel încât obiectivele centrale de reducere semnificativă a decalajelor de dezvoltare și de creștere a competitivității regiunilor să fie îndeplinite. Orientarea către rezultate are un impact crescut asupra dezvoltării unei economii chiar dacă absorbția nu este completă. Dar primul pas înspre o implementare eficientă a Politicii de coeziune care să maximizeze impactul și rezultatele este însăși reușirea absorbției alocațiilor financiare. Acest lucru este deosebit de important pentru că înseamnă că un stat membru a reușit să deprindă mecanismele de funcționare și gestionare ale Politicii de Coeziune fapt care reprezintă o precondiție pentru a implementa eficient această politică. Polonia a reușit cu succes să absoarbă sprijinul financiar prin Politica de coeziune în ambele perioade de programare analizate.

Consider că Polonia raportat la situația Noilor State Membre precum și la condițiile interne socio-economice, reușind o absorbție ridicată este un model de urmat sub acest aspect, însă raportat la obiectivele Politicii de coeziune precum și ale strategiilor de dezvoltare ale Uniunii Europene dar și ale Poloniei, consider că Polonia trebuie să coreleze măsurile legate de absorbție cu eforturi de a crește rezultatele și impactul proiectelor cofinanțate de către Politica de coeziune.

Pe parcursul acestei lucrări am adus argumente pentru cele două ipoteze interrelaționate: Necesitatea și importanța Politicii de coeziune și Polonia posibil model în privința absorbției asistenței financiare prin Politica de coeziune.

În urma analizării literaturii de specialitate, a documentelor oficiale, pe baza comparațiilor realizate, se poate concluziona că:

Politica de coeziune produce rezultate în regiunile unde este implementată. Dimensiunea acestor rezultate este variabilă și depinde mai ales de modul de gestionare al Politicii de Coeziune la nivelul statelor membre.

Politica de coeziune își susține necesitatea și importanța în special prin rezultatele sale. La baza acestei politici consider că trebuie amplasate problemele pe care încearcă să le rezolve și anume reducerea decalajelor de dezvoltare și creșterea competitivității Uniunii Europene și a regiunilor componente. Natura și amploarea decalajelor regionale și misiunea

Politicii de coeziune de a sprijini atingerea Obiectivului de coeziune sunt elemente esențiale pentru a justifica această politică.

Faptul că este necesară și că are rezultate este incontestabil dar Politica de coeziune trebuie să continue eforturile în direcția eficientizării implementării sale și mai ales al maximizării rezultatelor și al impactului asupra dezvoltării regiunilor Uniunii Europene.

Polonia exemplifică atât necesitatea cât și rezultatele Politicii de coeziune. Principalii indicatori socio-economici ai acestui stat s-au îmbunătățit după aderarea la Uniunea Europeană. Implementarea Politicii de coeziune a reliefat dificultățile pe care le are un nou stat membru din Europa centrală și de Est în gestionarea acestei politici. Măsurile luate pentru a crește eficiența implementării acestei politici precum și obținerea unei rate de absorbție aproape complete am considerat că reprezintă argumente suficiente în acest punct al cercetării pentru a considera Polonia un model al absorbției finanțării prin Politica de coeziune.

Contribuțiile autorului:

- Abordarea coeziunii sub cele două aspecte de obiectiv și de politică
- Propunerea unei definiții mai cuprinzătoare și mai adecvată a Politicii de coeziune.
- Prezentarea și analizarea principalelor critici aduse Politicii de coeziune.
- Sintetizarea celor mai importante rezultate la nivel comunitar al acestei politici.
- Relevarea importanței eficientizării Politicii de coeziune prin propunerea unor posibile soluții în acest sens.
- Prezentarea comparativă a evoluției regiunilor și statelor din Europa Centrală și de Est aderente la Uniunea Europeană începând cu 2004.
- Investigarea și analizarea măsurilor care au ajutat Polonia să obțină ratele de absorbție așa de ridicate.
- Obținerea și sintetizarea principalelor rezultate ale proiectelor cofinanțate de către Politica de Coeziune în Polonia.
- Analizarea impactului Politicii de coeziune asupra dezvoltării Poloniei.

Prezenta lucrare a abordat Politica de coeziune argumentând necesitatea și importanța acestei politici atât prin prisma implementării și a rezultatelor sale la nivelul Uniunii Europene cât și prin rolul pozitiv al acestei politici exemplificat în studiul de caz dedicat Poloniei.

Argumente în favoarea acestei politici cât și critici la adresa ei sunt realizate într-un număr din ce în ce mai mare pe măsură ce noi date apar despre rezultatele și problemele abordate de Politica de coeziune. Acest lucru face imposibil conturarea unei imagini complete și adecvate atât a considerațiilor favorabile Politicii de coeziune cât și a opiniilor contrare

acestei politici. Datorită acestui fapt rezultatele prezentei teze pot fi îmbunătățite în cadrul unor cercetări viitoare.

Referințe bibliografice:

Cărți

1. Allen, David ”Coeziunea și fondurile structurale. Presiuni multiple în direcția reformei?”, în WALLACE, Hellen, WALLACE, William, POLLACK, Mark A., *Elaborarea Politicilor în Uniunea Europeană*, ediția a cincea, Institutul European din România, București, 2005.
2. Barna, Radu Cristian, *Economie Regională*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj Napoca, 2008.
3. Constantin, Daniela-Luminița, *Economie regională : teorii, modele, politici*, București, Editura A.S.E., 2010.
4. Leonardi, Robert, *Cohesion Policy in the European Union, The Building of Europe*, New York, USA, Ed. Palgrave Macmillan, 2005.
5. Molle, Willem, *European Cohesion Policy*, Editura Routledge, 2007
6. Moussis, Nicholas, *Access to the European Union. Law, Economics, Policies*, a 21- ediție, disponibilă online la adresa http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/5/12/?all=1.
7. Pascariu, Carmen Gabriela coordonator, Constantin, Luminița Daniela, Drăgan, Gabriela *Ghid Metodologic de analiză și fundamantare a Politicii de coeziune din perspectiva convergenței regionale*, Editura Universității A.I Cuza, Iași, 2009.
8. Pîrvu, Gheorghe, *Politicile Uniunii Europene*, Editura Universitaria, Craiova, 2010.
9. Sjeff, Ederveen, Gorter, Joeri, Ruud de Mooij, Nahuis, Richard, *Funds and Games the Economics of European Cohesion Policy*, European Network of Economic Policy Research Institutes, Bruxelles, 2003, ISBN 92-9079-389-9, disponibil online la adresa <http://www.enepri.org/>, http://aei.pitt.edu/1965/1/ENEPRI_OP3.pdf.

Articole și studii

1. Ahner, Dirk, *What do you really know about European cohesion policy?*, accesat online la adresa http://www.notre-europe.eu/fileadmin/IMG/pdf/ECP_rational_and_objectives.pdf, ultima accesare în data de 15 noiembrie 2014.
2. Ahner, Dirk, *Conditionality in cohesion policy post- 2013*, accesat online la adresa http://www.crpm.org/pub/agenda/1693_dirk_ahner.pdf, ultima accesare în data de 15 noiembrie 2012.

3. Bachtler, John, Grzegorz Gorzelak, "Reforming EU Cohesion Policy. A reappraisal of the performance of the Structural Funds", *Policy Studies*, vol. 28, nr.4, 2007, Editura Routledge Taylor & Francis Group, accesat online la adresa <http://xa.yimg.com/kq/groups/22977016/1519471724/name/Cohesion%2Bpolicy.pdf>, ultima accesare în data de 15 noiembrie 2012.
4. Bachtler, John, Méndez, Carlos, "Who Governs EU Cohesion Policy? Deconstructing the Reforms of the Structural Funds", *JCMS*, 2007 Volume 45, Numărul 3, pp. 535–564, 2007, accesat online la adresa http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1007100, ultima accesare în data de 15 noiembrie 2014.
5. Bal, Ana, Lutas, Mihaela, Jora, Octavian, Topan, Vladimir, "Studiul nr.1- Scenarii privind evolutiile comunitare in domeniul competitivitatii, politicii de coeziune si politicii de dezvoltare regional", *Proiect SPOS 2007- Studii de strategie si politici*, Institutul European din Romania, Bucuresti, dec. 2007, accesat online la adresa http://www.ier.ro/documente/SPOS2007_ro/Spos2007_studiu_1_ro.pdf, ultima accesare în data de 20 ianuarie 2013.
6. Becker, O. Sacha, *EU Structural Funds: Do they generate More Growth?* decembrie 2012, accesat online la adresa <http://www.chathamhouse.org/publications/papers/view/187667>, ultima accesare în data de 25 aprilie 2013.
7. Begg, Iain, "Cohesion or confusion: a policy searching for objectives", publicat în *Journal of European Integration*, 32 (1). pp. 77-96, ISSN 0703-6337 , 2010, accesat online la adresa <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07036330903375115>, ultima accesare în data de 15.11.2014.
8. Begg, Iain, European Institute, London School of Political Science, "Complementing EMU: rethinking Coehsion Policy", *Oxford Review of Economic Policy* , vol 19, Nr.1,2003, accesat online la adresa <http://oxrep.oxfordjournals.org/content/19/1/161.full.pdf+html>, ultima accesare în data de 15 noiembrie 2012.
9. Bienias, Stanisław, Tomasz Gapski "Effects of Cohesion Policy in Regions in Poland" in Adam Ambroziak, *New Cohesion Policy of the European Union in Poland How It Will Influence the Investment Attractiveness of Regions in 2014-2020*, Ed. Springer, 2014, pp 29-45.

10. Blom, Hansen, Jens, "Principals, agents, and the implementation of EU cohesion policy", *Journal of European Public Policy*, 12:4, pp. 624-648, 2007, pp.625-627, accesat online la adresa <http://dx.doi.org/10.1080/13501760500160136>, ultima accesare în data de 15 noiembrie 2014.
11. Bradley, John, „Evaluating the Impact of European Union Cohesion Policy in Less-developed Countries and Regions”, publicat în *Regional Studies*, Vol. 40.2, pp. 189–199, Aprilie 2006, accesat online în baza de date BCU, ultima accesare in data de 26 iulie 2014.
12. Churski, Paweł, „Structural Funds of the European Union in Poland—Experience of the First Period of Membership”, publicat în *European Planning Studies* Vol. 16, No. 4, Mai 2008, accesat online în baza de date BCU, ultima accesare in data de 26 iulie 2014.
13. Churski, Paweł, Tadeusz, Stryjakiewicz, “New Experiences Of Polish Regional Policy In The First Years Of Membership In The European Union”, Poznań, Poland 2006 în *Quaestiones Geographicae 25: Spatial aspects of the Polish transformation*, ISBN 83-232-1661-4, accesat online la adresa: <http://www.staff.amu.edu.pl/~chur/bibliografia/REGIONAL%20POLICY%20new%20experiences%20corrected.pdf>, ultima accesare în data de 10 ianuarie 2015.
14. Dabrowski, Marcin, „Implementing Structural Funds in Poland: Institutional Change and Participation of the Civil Society”, publicat în *Political Perspectives EPRU 2007 Issue 2(5)*, accesat online la adresa: <http://www.politicalperspectives.org.uk/wp-content/uploads/2010/08/EPRU-2007-S1-05.pdf>, ultima accesare în data de 26 iulie 2014.
15. Dabrowski, Marcin, ”Structural Funds as a Driver for Institutional Change in Poland”, publicat în *Europe-Asia Studies*, Vol. 60, No. 2, Martie 2008, pp. 227 – 248, accesat online în baza de date BCU, ultima accesare în data de 26 iulie 2014.
16. Dorobanțu, Adela, ”Financing of the Regional Policy and of the Cohesion Policy in the European Union through Structural Instruments”, în *Journal of Community Positive Practices*, anul XII, nr.1/2012, pp. 90-109, accesat online la adresa <http://www.jppc.ro/reviste/JCPP%20Nr.%201%202012/articole/art6.pdf>, ultima accesare în data de 20 februarie 2014.
17. Dorożyński, Tomasz, „How To Make Eu Cohesion Policy More Effective? Conclusions For Poland”, publicat în *Folia Oeconomica Stetinensia*, DOI: 10.2478/v10031-011-0008-z, accesat online la adresa:

- <http://versita.metapress.com/content/2q6181q375061634/>, ultima accesare in data de 5 august 2014.
18. Dumciuviene, Daiva, "European Union Cohesion Policy Implementation For Growth", *Economics & Management*, ISSN 1822-6515, Lituania, 2009, pp. 745-746, accesat online la adresa <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:eSQMECGxfv8J:www.economian.ktu.lt/index.php/Ekv/article/download/9466/4790+&cd=5&hl=ro&ct=clnk&gl=ro>, ultima accesare în data de 20 octombrie 2014.
 19. Dvorak, Jaroslav, „Evaluation of the european union structural funds’ support in poland: scope and significance” publicat în *Baltic Journal Of Law & Politics*, p. 53-75, volume 3, NUMBER 1 (2010), ISSN 2029-0405, accesat online la adresa: <http://www.versita.com/science/law/bjlp>, ultima accesare in data de 15 iulie 2014.
 20. Faludi, Andreas, *Territorial Cohesion under the looking Glass*, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/consultation/terco/pdf/lookingglass.pdf, ultima accesare în data de 25 aprilie 2013.
 21. Ferry, Martin, *The Achievements of Cohesion Policy: Evidence and Methodological Challenges from an EU10 Perspective*, European Policies Research Centre, University of Strathclyde, WP8 Task 1, Mai 2013 accesat online la adresa: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:yfxvvc9sIogJ:www.grincoh.eu/working-papers%3Fget%3D4dbe2d66d9a6e53c1265b9188beff39e+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=ro>, ultima accesare în data de 05.01.2015.
 22. Hapenciuc Cristian Valentin, Morosan, Andrei Alexandru, Arionesei, Gabriela “Absorption of Structural Funds International Comparisons and Correlations”, în *Procedia Economics and Finance* nr. 6, 2013 pp. 259 – 272, accesat online in baza de date a Bibliotecii Central Universitară "Lucian Blaga", ultima accesare in data de 10 octombrie 2014.
 23. Hunter, Richard J., Leo, V. Ryan, „Poland and the European Union”, în *International Journal of Academic Research in Economics and Management Sciences*, Iunie 2012, Vol. 1, No. 3 ISSN: 2226-3624, pp 122-130, accesat online la adresa: <http://www.hrmars.com/admin/pics/978.pdf> ultima accesare in data de 20 martie 2015.
 24. Ionescu, Romeo, Florin, Tudor, ” Modeling The Impact Of The European Cohesion Policy Under The Present Crisis”, *Economics, Management, and Financial Markets*,

- Volume 6(2), 2011, pp. 853–867, ISSN 1842-3191, accesat online la adresa <http://connection.ebscohost.com/c/articles/64433487/modeling-impact-european-cohesion-policy-under-present-crisis>, ultima accesare în data de 20 noiembrie 2013.
25. Ionica, Delia, “Rolul coeziunii economice si sociale in dezvoltarea Uniunii Europene”, *Jurnalul Economic*, Anul X, nr.24, iulie 2007, accesat online la adresa <http://www.rejournal.eu/Portals/0/Arhiva/JE%2024/JE%2024%20Ionica.pdf>, ultima accesare în data de 20 ianuarie 2013.
26. Ivan, Ungureanu, Clementina, Marcu, Monica, ”The Lisbon Strategy”, în *Romanian Journal of Economic Forecasting*, 1/2006, accesat online la adresa http://www.ipe.ro/rjef/rjef1_06/rjef1_06_6.pdf, ultima accesare în data de 20 ianuarie 2015.
27. Juknys, Romualdas, Liobikiene, Genovaite, Dagiliute, Renata, Sustainability of catch-up growth in the extended European Union, în *Journal of Cleaner production*, 63, 2014, pp.54-63, accesat online la adresa <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652613004757>, ultima accesare în data de 20 noiembrie 2014.
28. Kaczorowska, Anna, “Managing Public Projects With Eu Funding In Poland”, *Zarządzanie Publiczne* 3(27)/2014, pp. 249–262 doi:10.4467/20843968ZP.14.021.2765, ultima accesare accesat online la adresa: www.ejournals.eu/Zarządzanie-Publiczne/, in data de 10 ianuarie 2015.
29. Kamps, Christophe, Leiner-Killinger, Nadine, Reiner, Martin, „The Cyclical Impact of EU Cohesion Policy in Fast Growing EU Countries”, publicat in *Intereconomics*, DOI 10.1007/s10272-009-0274-2, Print ISSN0020-5346, Online ISSN 1613-964X, Publisher Springer-Verlag, ultima accesare accesat online în baza de date BCU in data de 26 iulie 2014.
30. Kolatek, Radoslaw, „Success Without a Strategy for the Future: An Attempt to Evaluate the Five Years of Poland’s Presence in the European Union”, în *The Polish Quarterly of International Affairs*, Centrum Poligrafii Sp. z o.o., ul. Łopuszańska 53, 02-232 Warszawa, 2009, pp. 39-62, no. 4, ultima accesare accesat online în baza de date BCU in data de 1 iulie 2014.
31. König, Petr, ”Reform of the EU Cohesion Policy”, *European Review*, Vol. 20, Numărul 2, pp. 252–263, 2012, pp. 254-255, 262, accesat online la adresa <http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract?fromPage=online&aid=8520648&fileId=S1062798711000470>, ultima accesare în data de 20 ianuarie 2014.

32. Kozak, W. Marek, „Managing European Regional Policy in Poland in the Initial Period after the Accession”, publicat în *Regional and Local Studies special issue* 2007, p. 67-89, ISSN 1509–4995, accesat online la adresa: http://www.studreg.uw.edu.pl/pdf/2007_5_kozak.pdf, ultima accesare în data de 16 iulie 2014.
33. Leonardi, Robert, ”The Impact and Added Value of Cohesion Policy, Cohesion in the European Union” în *Regional Studies*, Vol 40, 2, Ed. Routledge, pp.155-166, Aprilie 2006, accesat online la adresa <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00343400600600462?journalCode=cres20#.VS-IVPmsWiU>, ultima accesare în data de 16 ianuarie 2015.
34. Manzella, Gian Paolo, Mendez, Carlos, *The turning points of EU Cohesion policy*, raport pentru Comisia UE, ianuarie 2009, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/policy/future/pdf/8_manzella_final-formatted.pdf, ultima accesare în data de 05 ianuarie 2015.
35. Markovič, Hribernik, Tanja, Kirbiš, Monika and Vek, Uroš "Institutional Regulation and the effectiveness of absorbing EU funds: the experiences of Ireland, Estonia and Slovenia." *Društvena istraživanja* 17.6 (98) (2008): pp. 1219-1239, accesat online la adresa http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=49390, ultima accesare în data de 05 ianuarie 2015.
36. Martin, Reiner, ”Financing Eu Cohesion Policy in Central and Eastern Europe, A budgetary timebomb?” în *Intereconomics*, mai/iunie 1998; 33,3, pp.103-111, accesat online la adresa <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:b-qJ6ovMGvcJ:www.intereconomics.eu/downloads/getfile.php%3Fid%3D17+&cd=1&hl=ro&ct=clnk&gl=ro>, ultima accesare în data de în data de 16 iulie 2014.
37. , Grațian, ”Poland, a country who maximized the benefits of EU funds the best practices model”, *World in progress*, Anno 2, Volume 8, octombrie 2012 accesat online la adresa: <http://jointhewip.com/2012/10/europa-orientaleeastern-europe-n19-poland-a-country-who-maximized-the-benefits-of-eu-funds-the-best-practices-model/>, ultima accesare în data de 1 iulie 2014.
38. Nahuis, Richard, ”Cohesion Policy in the EU: Going beyond fiscal transfers”, în *De Economist*, septembrie 2001;149,no.3, pp. 365-376 accesat online la adresa <http://link.springer.com/article/10.1023%2FA%3A1017376827582>, ultima accesare în data de 18 ianuarie 2015.

39. Pierson, Paul, „Increasing returns, Path Dependence and the Study of Politics” in *The American Political Science Review*, Vol 94, Nr.2, Iunie 2000, p251-267, accesat online la adresa, <http://chenry.webhost.utexas.edu/core/Course%20Materials/PiersonWk4APSR2000/0.pdf>, ultima accesare in data de 10 martie 2015.
40. Rakauskiene, Ona, Gražina, Ivashinenko Nina, ” The Economic And Social Cohesion Of The Eu:Methodology Of Investigation”, *Intellectual Economics*, Vol. 5, No. 4(12), pp. 575–589, 2011, accesat online la adresa <https://www3.mruni.eu/ojs/intellectual-economics/article/view/708>, ultima accesare în data de 05 ianuarie 2015.
41. Rakauskienė, Ona Gražina, Kozlovskij, Viktor, „Overview of EU economic cohesion process performance for new member states”, publicat in *Contemporary Issues in Business, Management and Education* 2013, accesat online la adresa <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042813055122>, ultima accesare in data de 26 iulie 2014.
42. Samecki, Paweł, *Orientation paper on future cohesion policy*, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/newsroom/pdf/pawel_samecki_orientation_paper.pdf, ultima accesare în data de 5 ianuarie 2013.
43. Sobhan, Rehman, *Promoting Social Cohesion in the Asia Region:Lessons from the EU Experience*, Centre For Policy Dialogue, Mai, 2010 accesat online la adresa http://ec.europa.eu/europeaid/where/asia/regional-cooperation/support-regional-integration/asem/files/rsobhan_social_cohesion.pdf, ultima accesare în data de 15 mai 2013.
44. Sostar, Marko, Devcic, Anton, ”Macroeconomic Effects of EU Funding on Regional Development”, *Annals of DAAAM for 2011 & Proceedings of the 22nd International DAAAM Symposium*, Volume 22, No. 1, ISSN 1726-9679, Viena, 2011 accesat online la adresa http://www.daaam.info/Downloads/Pdfs/proceedings/proceedings_2011/0719_Sostar.pdf, ultima accesare în data de 15 noiembrie 2014.
45. Tomasz, Grzegorz, Grosse, “What future for cohesion policy?”, *Analyses and Opinions*, nr.1(80), Ianuarie 2008, accesat online la adresa <http://pdc.ceu.hu/archive/00003834/01/21296950800815178001202139407.pdf>, ultima accesare în data de 15 ianuarie 2013.

46. Tondl, Gabriele, "Can EU's Cohesion Policy Achieve Convergence?", *IEF Working Paper Nr.9*, Research Institute for European Affairs, University of Economics and Business administration Vienna, accesat online la adresa <http://epub.wu.ac.at/1536/1/document.pdf>, ultima accesare în data de 25 aprilie 2013.
47. Vaidere, Inese, "The Impact of Regional And Cohesion Policy on the Economic Development of the EU", *European Integration Studies*, No 5, ISSN 1822–8402, Lituania, 211, pp. 165-171, accesat online la adresa <http://www.eis.ktu.lt/index.php/EIS/article/view/1092> , ultima accesare în data de 15 ianuarie 2015.
48. Viturka, Milan, Žitek, Vladimír, Klímová ,Viktorie, Tonev, Petr, „Regional Analysis Of New Eu Member States In The Context Of Cohesion Policy”, publicat în *Review Of Economic Perspectives*, VOL. 9, ISSUE 2, 2009, pp. 71–90, DOI: 10.2478/v10135-009-0001-8, accesat online la adresa <http://versita.metapress.com/content/gu57q4251v1h5584/>, ultima accesare in data de 26 iulie 2014.
49. Wostner, Peter, *The Micro –efficiency of EU Cohesion Policy*, European Policy Research Centre, Glasgow, 2008, accesat online la adresa http://www.eprc.strath.ac.uk/eprc/documents/PDF_files/EPRP_64_Wostner.pdf, ultima accesare în data de 15 ianuarie 2013.
50. Zamiar, Anna, „The evaluation of institutions implementing structural funds in Poland”, publicat în *Economic and Environmental Studies*, ISSN paper version 1642-2597, ISSN electronic version 2081-8319, Vol. 10, No. 1 (13/2010)113-124, March 2010, accesat online la adresa http://www.ees.uni.opole.pl/content/01_10/ees_10_1_fulltext_09.pdf, ultima accesare in data de 26 iulie 2014.

Documente oficiale

1. *Actul Unic European*, 1986, accesat online la adresa, http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/new_other_treaties.htm#other, ultima accesare în data de 3 aprilie 2013.
2. Assembly of European Regions , *White paper on Future of Cohesion Policy*, accesat online la adresa http://admin.interact-eu.net/downloads/3141/Assembly_of_European_Regions_White_Paper_on_Future_of_Cohesion_Policy_.pdf, ultima accesare în data de 18 ianuarie 2015.

3. Barca, Fabrizio, *An agenda for a reformed Cohesion Policy, A place-based approach to meeting European Union challenges and expectations*, Independent Report prepared at the request of Danuta Hübner, Commissioner for Regional Policy , aprilie 2009, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/policy/future/pdf/report_barca_v0306.pdf, ultima accesare în data de 15 ianuarie 2013.
4. Comisia UE, *Primul Raport privind coeziunea economică și socială*, Bruxelles,1996, pp. 13-15,accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/repc0_en.htm, ultima accesare în data de 15 ianuarie 2013.
5. Comisia UE, *Al șaselea Raport de coeziune economică, socială și teritorială, Investiții pentru locuri de muncă și creștere , Promovarea dezvoltării și a bunei guvernante în regiunile și orașele UE*, iulie 2014, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/information/publications/reports/2014/6th-report-on-economic-social-and-territorial-cohesion, ultima accesare în data de 11 ianuarie 2015.
6. Comisia UE, Report from the Commission to the European Parliament and the Council, *Sixth progress report on economic and social cohesion*, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim6/com_2009_295_en.pdf, ultima accesare în data de 3 aprilie 2013.
7. Comisia UE, *MEMO 13-1011-EN, Refocusing EU Cohesion Policy for Maximum Impact on Growth and Jobs: The Reform in 10 points*, Bruxelles, 19 Noiembrie 2013 accesat online la adresa http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1011_en.htm, ultima accesare în data de 1 aprilie 2015.
8. Comisia UE, *Financial Instruments in Cohesion Policy 2014-2020*, martie 2014, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_en.pdf, ultima accesare în data de 1 aprilie 2015.
9. Comisia UE, *Financial Instruments in ESIF programmes 2014-2020*, A short reference guide for Managing Authorities, 02.07.2014 accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf, ultima accesare în data de 1 aprilie 2015.

10. Comisia UE, *European Cohesion Policy in Poland*, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/country2009/pl_en.pdf, ultima accesare în data de 15 iulie 2014.
11. Comisia UE, *Cohesion Policy and Poland*, martie, 2014 accesat online http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/information/publications/factsheets/2014/cohesion-policy-and-poland, ultima accesare în data de 05.01.2015.
12. Comisia UE, *Evaluations of the 2007-2013 programming period* http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado_en.htm, ultima accesare în data de 05.01.2015.
13. Comisia UE, *Study on the Economic Impacts of Convergence Interventions (2007-2013)* http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/poland_tfp_062007.pdf, ultima accesare în data de 05.01.2015.
14. Comisia UE, Baza de date Eurostat accesat online la adresa <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, în data de 05.01.2015.
15. Comunicare din partea Comisiei către Consiliul European, Parlamentul European, Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European, *Cartea verde privind coeziunea teritorială. Transformarea diversității teritoriale într-un avantaj*”, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0616:FIN:RO:PDF>, ultima accesare în data de 15 ianuarie 2013.
16. *Council Regulation (EEC) No 2080/93* 20 Iulie 1993 laying down provisions for implementing Regulation (EEC) No 2052/88 as regards the financial instrument of fisheries guidance accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:1993:193:FULL&from=EN>, ultima accesare în data de 11 ianuarie 2015.
17. *Council Regulation (EEC) No 2081/93* 20 iulie 1993 amending Regulation (EEC) No 2052/88 on the tasks of the Structural Funds and their effectiveness and on coordination of their activities between themselves and with the operations of the European Investment Bank and the other existing financial instruments accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:1993:193:FULL&from=EN>, ultima accesare în data de 11 ianuarie 2015.

18. *Council Regulation (EEC) No 2082/93* 20 iulie 1993 amending Regulation (EEC) No 4253/88 laying down provisions for implementing Regulation (EEC) No 2052/88 as regards coordination of the activities of the different Structural Funds between themselves and with the operations of the European Investment Bank and the other existing financial instruments, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:1993:193:FULL&from=EN>, ultima accesare în data de 11 ianuarie 2015.
19. *Council Regulation (EEC) No 2083/93* 20 iulie 1993 amending Regulation (EEC) No 4254/88 laying down provisions for implementing Regulation (EEC) No 2052/88 as regards the European Regional Development Fund, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:1993:193:FULL&from=EN>, ultima accesare în data de 11 ianuarie 2015.
20. *Council Regulation (EEC) No 2084/93* 20 iulie 1993 amending Regulation (EEC) No 4255/88 laying down provisions for implementing Regulation (EEC) (No 2052/88 as regards the European Social Fund, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:1993:193:FULL&from=EN>, ultima accesare în data de 11 ianuarie 2015.
21. *Council regulation No1257/1999*, 17 Mai 1999 , on support for rural development from the European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (EAGGF) and amending and repealing certain Regulations accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31999R1257&rid=1>, ultima accesare în data de 11 ianuarie 2015.
22. *Council Regulation (EC) No 1260/1999*, 21 Iunie 1999 accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31999R1260>, ultima accesare în data de 11 ianuarie 2015.
23. DG Regio, Panorama Inforegio, "EU Cohesion Policy 1988-2008", nr.26, iunie 2008, accesat online la adresa <http://eustructuralfunds.gov.ie/files/Documents/InvestinginEuropesFuture.pdf>, ultima accesare în data de 18 ianuarie 2015.
24. Direcția Generală pentru Politici Regionale și Urbane, *Panorama Inforegio, Cohesion Policy 2014-2020-Momentum builds*, nr. 48, 2013, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag48/mag48_en.pdf, ultima accesare în data de 18 februarie 2015.

25. Directia Generală pentru Politici Interne a UE, studiu realizat pentru Parlamentul UE, *The Structural Funds' Implementation In Poland – Challenges For 2007-2013*, Bruxelles, 2007, online la adresa: http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2007/392968/IPOL-JOIN_ET%282007%29392968_EN.pdf, ultima accesare în data de 05.01.2015.
26. *Documentul Cadru de Implementare al Programului Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013*, accesat online la adresa la http://www.fonduri structurale.ro/Document_Files/resurseumane/00000030/uf7ln_dci_pos_dru_ro0.pdf, ultima accesare în data de 25 aprilie 2013.
27. Gorzelak, Grzegorz, Marek W. Kozak, *Expert evaluation network delivering policy analysis on the performance of Cohesion policy 2007-2013, Year 2 – 2012, Task 2: Country Report on Achievements of Cohesion policy*, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/expert_innovation/2012_eeen_task2_pl.pdf, ultima accesare in data de 2 iulie 2014.
28. KPMG in Central & Eastern Europe, *EU Funds in Central and Eastern Europe , Progress Report 2007-2013*, 2014, accesat online la adresa <http://www.kpmg.com/CEE/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/EU%20Funds%20in%20Central%20and%20Eastern%20Europe%202013.pdf>, ultima accesare in data de 10 ianuarie 2015.
29. Direcția Generală pentru Afaceri Economice și Financiare, Jan in t Veld, ”The Potential Impact of the Fiscal Transfers under the EU Cohesion Policy Programme”, *Economic Papers*, Bruxelles , Numar 283, iunie 2007, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication9579_en.pdf, ultima accesare în data de 20 ianuarie 2015.
30. Jurnalul Oficial 115 , 09/05/2008 p. 0279 – 0280 accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:12008M/PRO/12&from=EN>, ultima accesare în data de 10 ianuarie 2015.
31. *Lisbon strategy for growth and jobs*, accesat online la adresa: http://ec.europa.eu/archives/growthandjobs_2009/objectives/index_en.htm , ultima accesare în data de 05.02.2015
32. Ministerul Dezvoltării Regionale, *Regional policy in Poland*, 2011, accesat online la adresa

- http://www.mir.gov.pl/konferencje/Poznan/eng/Documents/Regional_policy.pdf,
ultima accesare in data de 2 iulie 2014.
33. Ministerul Dezvoltării Regionale, *Poland and its funds*, Varsovia, 2009, online la adresa http://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/dzialaniapromocyjne/Documents/Polska%20i%20jej%20fundusze_ENG.pdf, ultima accesare in data de 1 iulie 2014.
34. Ministerul Dezvoltării Regionale, *Poland. How European funds support foreign investment*, Varsovia, 2011 accesat online la adresa http://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/dzialaniapromocyjne/Documents/POLand_how_support_invest.pdf, ultima accesare in data de 1 iulie 2014.
35. Ministerul Dezvoltării Regionale Piotr Żuber, "The effect of EU regional policy on economic and social cohesion of Poland", prezenta în cadrul *Growing Together: International Conference on EU Cohesion Policy*, Ankara 2013, accesat online la adresa http://www.abfonlari.gov.tr/english/wp-content/uploads//2013/04/Abstracts_Growing-Together_EN.pdf, http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:WolBTtvhVUAJ:www.abfonlari.gov.tr/wp-content/uploads/2013/03/PPT-ZUBER_EN.ppt+&cd=4&hl=ro&ct=clnk&gl=ro. ultima accesare in data de 10 martie 2015.
36. Ministerul Dezvoltării Regionale din Polonia, Institute for Structural Research *Evaluation of benefits to the EU-15 countries resulting from the implementation of Cohesion Policy in the Visegrad Group countries*, Warsaw 2011, accesat online la adresa http://www.mir.gov.pl/english/News/strony/EU_15_benefits_from_CP_in_V4_29032012.aspx, ultima accesare în data de 18 ianuarie 2015.
37. Ministerul Dezvoltării Regionale, *Poland National Development Plan 2004-2006*, adoptat de Consiliul de Miniștri la 14 Ianuarie 2003, Varșovia accesat online la adresa http://www.mir.gov.pl/english/european_funds/european_funds_2004_2006/Strategies/npr/Documents/npr_complete_final.pdf, ultima accesare in data de 10 octombrie 2014.
38. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării, *2nd European Funds Forum*, „*Building Poland Balance of EU Funds Absorption*”, Varsovia 07-08mai 2009, accesat online la adresa <http://www.funduszeuropejskie.2007->

- 2013.gov.pl/ZPFE/Documents/Building_Poland_eng.pdf, ultima accesare în data de 05.02.2015.
39. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării, *Cadrul Strategic Național de Referință - National Strategic Reference Framework 2007–2013 in support of growth and jobs-National Cohesion Strategy 2007-2013*, 7 mai 2007, Varsovia, accesat online la adresa http://www.mir.gov.pl/english/european_funds/european_funds_2007_2013/nss/strony/nss.aspx, ultima accesare în data de 05.02.2015.
40. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării, Cadrul de Sprijin Comunitar - *Community Support Framework - Promoting economic growth and environment for job creation*, Bruxelles, Varsovia, 2003, accesat online la adresa http://www.mir.gov.pl/english/european_funds/european_funds_2004_2006/strategies/csf/strony/csf.aspx, ultima accesare în data de 20 octombrie 2014.
41. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării, *The Impact Of Cohesion Policy On Socio-Economic Development Of Poland And Of Polish Regions In The Years 2004-2013*, accesat online la adresa, http://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/Evaluacja_i_analizy/Oddzialywanie_makroekonomiczne/Documents/BroszuraAng-Wplyw_polityki_spoj_na_rozw_spolgosp_Polski_i_reg_2004-2013a.pdf, ultima accesare în data de 05.01.2015.
42. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării, *Poland- European Funds Great changes so close to us*, accesat online la adresa : https://www.pois.2007-2013.gov.pl/dzialaniapromocyjne/Documents/FolderANG_160920136.pdf. ultima accesare în data de 05.01.2015.
43. National Evaluation Unit, Department of Structural Policy Coordination Ministry of Regional Development *Evaluation process of the cohesion policy in Poland. Summary of previous experience. Plans and challenges for the future*, Warsaw, Aprilie 2008 accesat online la adresa https://www.ewaluacja.gov.pl/Dokumenty_ewaluacyjne/Documents/eksp_02.pdf, ultima accesare în data de 15 iulie 2014.
44. *Programul National de Reforme*, accesat online la adresa <http://www.gov.ro/upload/articles/100074/pnr-ro-oficial-2.pdf>, ultima accesare în data de 18 aprilie 2013.
45. *Regulamentul CE nr. 1083/2006* al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a unor anumite dispozitii generale privind Fondul European de Dezvoltare Regionala, Fondul

- Social European si Fondul de Coeziune si de abrogare a Regulamentului CE nr 1260/1999, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006R1083:20100625:RO:PDF>, ultima accesare în data de 13 aprilie 2013.
46. *Regulamentul CE nr. 1081* al Parlamentului European si al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul Social European si de abrogare a Regulamentului CE nr. 1784/1999, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:14:01:32006R1081:RO:PDF>, ultima accesare în data de 13 aprilie 2013.
47. *Regulamentul CE nr. 1080/2006* al Parlamentului European si al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regionala si de abrogare a Regulamentului CE nr 1783/1999, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006R1080:20090610:RO:PDF>, ultima accesare în data de 10 aprilie 2013.
48. *Regulamentul CE nr. 1084/2006* din 11 iulie 2006 de stabilire a Fondului de Coeziune si de abrogare a Regulamentului CE nr.1164/1994, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2006:210:SOM:EN:HTML>, ultima accesare în data de 11 aprilie 2013.
49. *Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013* al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013, publicat în Jurnalul UE, 2 decembrie 2013, accesat online la adresa http://www.poscce.research.ro/uploads/programare-2014-2020/1_regulamentul_1303_2013_general.pdf, ultima accesare în data de 13 aprilie 2013.
50. *Regulamentul (CE) NR. 479/2009* al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea Protocolului privind procedura aplicabilă deficitelor excesive anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene accesat online la adresa <http://old.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:145:0001:0009:RO:PDF>, ultima accesare în data de 13 martie 2015.
51. *Regulamentul UE Nr. 1303/2013* al Parlamentului European și al Consiliului, 17 decembrie 2013, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=RO>, ultima accesare în data de 13 martie 2015.

52. *Strategia EUROPA 2020*, Bruxelles, 3.3.2010, COM(2010) 2020 accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:RO:PDF>, ultima accesare în data de 3 aprilie 2013.
53. *Tratatul de la Roma*, 1957 accesat online la adresa http://ec.europa.eu/economy_finance/emu_history/documents/treaties/rometreaty2.pdf, ultima accesare în data de 3 aprilie 2013.
54. *Tratatul de constituire a UE*, accesat online la adresa <http://old.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:11992M/TXT:RO:NOT>, ultima accesare în data de 3 aprilie 2015.
55. *Tratatul privind funcționarea UE versiunea consolidată*, publicat în jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 26.10.2012, accesat online la adresa <http://old.eur-lex.europa.eu/ro/treaties/new-2-47.htm>, ultima accesare în data de 3 aprilie 2015.
56. *Tratatul de la Lisabona*, 2007, accesat online la adresa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:306:FULL:RO:PDF>, ultima accesare în data de 3 aprilie 2014.
57. Directoratul General pentru Politici Regionale și Urbane, Directoratul General pentru Ocupare, Afaceri Sociale și Incluziune, *EU Cohesion Policy contributing to employment and growth in Europe*, Iulie, 2013 accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cp_employ_growth_en.pdf în data de 3 aprilie 2015.
58. Directoratul General pentru Politici Regionale, Gakova, Zuzana, Grigonyte, Dalia, Monfort, Philippe, *A Cross-Country Impact Assessment of EU Cohesion Policy-Applying the Cohesion System of HERMIN Models*, no 01/2009 accesat online la adresa: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/work/2009_01_impact.pdf, ultima accesare în data de 3 aprilie 2015.
59. Directoratul General pentru Sănătate, Watson, Jonathan, *Health and Structural Funds in 2007-2013: Country and regional assessment*, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/health/health_structural_funds/docs/watson_report.pdf, ultima accesare în data de 3 aprilie 2015.
60. Comisia Uniunii Europene, *Politica de Coeziune 2007-2013, Comentarii și texte oficiale*, 2007, accesat online la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_ro.pdf, ultima accesare în data de 3 aprilie 2014.